

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Bijstandsanalyse

Inleiding

De inhoud van het bijstandsbestand van de gemeente Druten is niet inzichtelijk. Het is onduidelijk hoe ons bijstandsbestand is opgebouwd. Ná 2018 heeft er geen nieuwe analyse meer plaatsgevonden.

Er draaien meerdere projecten in de gemeente Druten om het bijstandsbestand te minimaliseren. Om goed zicht op de effectiviteit van deze projecten én de uitstroom te hebben, heeft er een analyse plaatsgevonden. Daarnaast is er op 1 januari een nieuw systeem gelanceerd. Door middel van de analyse kunnen we vanaf 1 januari met een schone lei beginnen.

Kernboodschap

We hebben een kwantitatieve analyse gedaan van ons bijstandsbestand. De analyse geeft zowel een beeld van het huidige bestand, als de ontwikkeling van het bijstandsvolume van 2020 en 2021 en specifieke uitstroomcijfers van 2020 en 2021. De analyse laat zien dat het overgrote deel van de bijstandsgerechtigden een re-integratie- of participatietraject volgt en dat we onze bijstandsgerechtigden goed in beeld hebben.

Op basis van de uitstroomcijfers van 2020 en 2021 kan gezegd worden dat er veel verschillende oorzaken zijn voor uitstroom uit de bijstand. Ons systeem geeft momenteel geen mogelijkheid om uitstroomcijfers te koppelen aan trajecten. Hierdoor is het ingewikkeld om de bijdrage van verschillende trajecten af te zetten tegen de uitstroomcijfers. Dit kan alleen door de uitstroomcijfers op persoonsniveau te analyseren. Dit hebben we in de bijgevoegde analyse gedaan. Hieruit blijkt dat de groep bijstandsgerechtigden die uitstroomde naar werk, veelal een traject volgde bij het Werkbedrijf (78%) of Klaar voor de Start (8%). Door de harmonisatie zijn we straks beter in staat om dit kwantitatief te monitoren. Kwantitatieve cijfers zeggen echter niet per definitie iets over de kwaliteit van de verschillende trajecten. Hiervoor is een kwalitatieve analyse nodig.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Toelichting

Wanneer inwoners uit Druten een uitkering ontvangen op grond van de Participatiewet, IOAZ of IOAW, kunnen zij op verschillende manieren begeleid worden richting werk, participatie, zorg of anders. Alle inwoners met een uitkering op grond van bovenstaande wetten komen binnen bij de inkomensconsulent. De inkomensconsulent bepaalt vervolgens welk traject het meest passend is voor de inwoner. Bij de begeleiding richting arbeid en participatie zijn er drie mogelijkheden: re-integratietraject bij het Werkbedrijf, een traject gericht op ontwikkeling en taal via "Klaar voor de Start" (hierna KvdS) of een participatietraject bij de lokale participatiecoach.

Het Werkbedrijf geeft middels rapportages inzicht in de resultaten. Voor de andere trajecten is in het verleden via verschillende kanalen ook inzicht gegeven in de resultaten. Deze rapportages geven echter geen compleet beeld van de ontwikkelingen

van ons bijstandsbestand en onze uitstroomcijfers. Om hier inzicht in te krijgen is er een bijstandsanalyse uitgevoerd. De analyse is te vinden in bijlage 1.

Conclusies en aanbevelingen

Hieronder volgen de belangrijkste conclusies en aanbevelingen op basis van de analyse:

- Het bijstandsbestand in Druten heeft een relatief hoge leeftijd. Bijna 60% (148 van de in totaal 247 bijstandsgerechtigden) is ouder is dan 45 jaar. Landelijk is dat bijna 55%.
- In Druten is een relatief hoog percentage van Nederlandse afkomst (70% t.o.v. landelijk 39%)
- Het merendeel van de bijstandsgerechtigden, die meer dan vijf jaar een uitkering ontvangt, is ouder dan 45 jaar (81%).
- In totaal waren 188 kandidaten in begeleiding bij het Werkbedrijf, KvdS of de participatiecoach. Dit betekent dat het overgrote deel van de bijstandsgerechtigden een re-integratie- of participatietraject volgt. Overige bijstandsgerechtigden volgen om verschillende redenen geen traject.
- Alle trajecten leveren een goede bijdrage op basis van de cijfers. Het merendeel is gericht op uitstroom naar werk, maar ook op het gebied van sociale activatie worden resultaten geboekt. Er is de afgelopen jaren ook hard gewerkt aan samenwerking tussen de verschillende trajecten. Dit heeft al in meerdere gevallen tot nieuwe uitstroom geleid.
- Uitstroom uit de bijstand heeft verschillende oorzaken. In 2020 is bij 49 bijstandsgerechtigden de uitkering beëindigd. Hoofdredeken waren een verhuizing naar een andere gemeente (bijna 29%), uitstroom naar werk (20%) en het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd (20%). In 2021 betrof de uitstroom tot oktober 67. Hoofdredeken voor de uitstroom waren uitstroom naar werk (bijna 33%) en verhuizing naar een andere gemeente (ruim 25%).
- Van de bijstandsgerechtigden die in 2020 en 2021 (tot oktober) uitgestroomd zijn naar werk, volgde het grootste deel een traject bij het Werkbedrijf (78%). 8% volgde een traject bij KvdS en 14% volgde geen traject.
- In het huidige systeem (Civision (PINK Roccade)) wordt niet geregistreerd welk traject iemand volgt. Hierdoor is het moeilijk om resultaten van trajecten, zoals we die bijvoorbeeld zien in de rapportages van het Werkbedrijf, te koppelen aan de uitstroom. Daarom was analyse van de uitstroom naar werk op persoonsniveau noodzakelijk om de bijdrage van verschillende trajecten af te zetten tegen de uitstroomcijfers.
- De redencodes in het huidige systeem zijn niet toereikend. Bij instroomcodes is het hoogste percentage bijvoorbeeld "andere oorzaak". Dit geeft weinig tot geen inzicht in de instroomredenen.
- We verwachten dat geconstateerde belemmeringen met betrekking tot de registratie opgelost worden door de harmonisatie. Het is straks makkelijker om kwantitatieve gegevens op te halen uit een managementdashboard. Aangeraden wordt om jaarlijks via dit dashboard in te zoomen op de uitstroomcijfers in plaats van alleen te varen op inzicht in resultaten vanuit de verschillende trajecten.
- Bijgevoegde analyse zegt niet per definitie iets over de kwaliteit van de trajecten. Het betreft namelijk een kwantitatieve analyse. Hiermee kunnen we wel iets zeggen over resultaten die tot uitstroom geleid hebben, maar overige resultaten worden niet gemeten. Een traject kan waardevol zijn, maar toch niet tot uitstroom leiden. Indien hier inzicht in gewenst is, dient een kwalitatieve analyse gedaan te worden.
- Aangezien uitstroom naar werk niet het hoofddoel is van de trajecten bij de participatiecoach, wordt de caseload van de participatiecoach steeds hoger. Waar er bij andere trajecten sprake is van enige doorstroom, geldt dit in mindere mate voor de trajecten bij de participatiecoach. Ook is de participatiecoach vaak nog op

de achtergrond betrokken als iemand bijvoorbeeld een vrijwilligersplek heeft. Er wordt geadviseerd om zicht te houden op de caseload van de participatiecoach, om te voorkomen dat stijging zo groot wordt dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de trajecten. De participatiecoach begeleidt immers een kwetsbare doelgroep, waar alleen op basis van investering in de vertrouwensband (kleine) stappen richting participatie genomen kunnen worden.

Gevolgen

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing

Uitvoering of Vervolgstappen

Indien gewenst kan de raad geïnformeerd worden over de belangrijkste inzichten en conclusies middels aangepaste Informatienota.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.